

Elektrooniline kuukiri

Kuidas sündis MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond?

Pildil vasakult: Jaan Leetsaar, Valma külavanem ja Jaanika Kaljuvee, MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond tegevjuht

Võrtsjärve Sihtasutuse 2007.aasta infolehes, mis ilmus detsembris, kirjutas Valma külavanem Jaan Leetsar:

„Alates käesolevast aastast käivitatakse Eestis uus kalandussektori meede, mille eesmärgiks on Euroopa Kalandusfondist (EKF) edendada ja toetada kalurite omaalgatust ja organiseerumist piirkonna kalanduse arendamiseks. EKF-ist toetatakse väikesemahulise kalapüügi, kalatöötlemise ja turustamisega seotud infrastruktuuri ehitamist ja rekonstrueerimist, rannakeskkonna kvaliteedi edendamist ja kalandusturismi arengut, samuti vastavaid

koolitustegevusi. Selle läbi püütakse kaasa aidata uute töökohtade loomisele ja kalandussektori sissetulekute tõusule. Eesti on jaotatud 8 kalanduspiirkonnaks, millest üks on ka Võrtsjärv. Esimene tõsisem selleteemaline arutelu koos põllumajandusministeeriumi esindajatega toimus Valmas 12. aprillil 2007. Nõupäevadest võtsid osa ka mitmete Võrtsjärve äärsete valdade esindajad, kellede sõnavõttudest õhkus küllalt palju skeptitsismi põllumajandusministeeriumi ametnike poolt esitatud ja tutvustatud kalandusmeetme kavale. Nende arvates on EKF-i poolt kavandatud ca 21 miljoni krooni saamise võimalus küllaltki problemaatiline. Minu arvates mõjutas selline skeptiline suhtumine ka kalureid ja käesoleva artikli kirjutamise ajal pean tõdema, et meetme rakendamiseks ei ole Võrtsjärve ümbruse kalurid praktiliselt midagi ette võtnud. Kas tõesti jääb 21 miljonit krooni eeloleval 6-7 aastal meie poolt kasutamata?“

Jaani küsimusele saab nüüd juba vastata, et ei jää kasutamata. Suur osa nii tähtsa otsuse vastuvõtmisel oli muidugi kaluritel endil, aga selleks et kalureid otsustamises üleüldse veenda, pidi tegema ka üksjagu selgitustööd. Selles osas olid suureks abiks Ain Järvalt, Jaan ise, Leo Aasa ja kindlasti kalurite endi hulgast veel mõni, keda ma veel nii hästi ei tunne.

Pildil: MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond algatusgrupp

Kohtusime algatusgrupiga jaanuaris Valmas ja arutasime omavahel võimalusi. Mulle tehti ettepanek asutamisprotsessi algatamiseks ja koordineerimiseks. Märtsi alguses sõitsin põllumajandusministeeriumi, et veelkord kuulata meetme võimalusi ja tingimusi, mida tutvustati korraga kõidele piirkondadele.

Märtsi lõpus toimus Võrtsjärve SA nõukogu koosolek, kus vallad kinnitasid oma soovi osaleda mittetulundusühingu asutamises. Ja nii see läks. Ettevalmistused asutamislepingu ning põhikirja koostamiseks ja kaluritele tutvustamiseks ning 21.05.2008 toimus ajalooline hetk, kus 28 asutajaliiget allkirjastasid üksmeelselt MTÜ asutamisdokumendid.

Praeguseks on liikmeid mittetulundusühingus 33, mis tähendab et liikmetest 79% (33 liikmest 26 liikme) tegevus on otseselt seotud kalandussektoriga.

Alates augustist 2008 on mittetulundusühingus palgal tegevjuht Jaanika Kaljuvee ja tegevjuhi

Anna oma panus Võrtsjärve kalanduspiirkonna strateegia koostamisse!

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond eestvõtmisel on alanud Võrtsjärve kalanduspiirkonna strateegia koostamise protsess. Strateegia koostamise eesmärgiks on kalanduspiirkonna hetkesituatsiooni kirjeldamine ja analüüsimine ning sellest tulenevalt tulevikusihtide määramine aastani 2013, strateegiliste tegevussuundade väljatoomine, probleemide kaardistamine ning lahenduste ja võimalike

assistent Angela Leiaru, kes koordineerivad kalanduspiirkonna strateegia väljatöötamise tegevusi, koolitusi ja info jagamist. Käesolev infokiri on üks info jagamise kanaleid. Konsultantsioonifirmaga Gravitass OÜ on sõlmitud teenusleping, kes meiega koostöös aitavad strateegiat ette valmistada ja vormistada. Valmimisel on kodulehekül, mille sisu osas võite kõik arvamusi avaldada www.vortskalandus.ee

Strateegia koostamiseks esitasime PRIA-le augusti lõpuks tegevuskava. Oktoobri alguseks saime vastuse, mis kõlas nõnda:

"Väga hästi koostatud ja huvitav strateegia väljatöötamise tegevuskava, mida võiks paljuski teistele tegevusgruppidele eeskujuks seada. Eelarve on piisavalt läbipaistev ja hästi koostatud. Selle tegevuskava alusel on hea tegutsema asuda ja seda on mõtet ka järgneva töö käigus jälle ja jälle lahti võtta ning lugeda. Võrtsjärve tegevusgrupp võiks jagada oma kogemusi teiste tegevusgruppidega."

Tänaseks on Võrtsu tegevusgrupis 33 liiget. Soovin Teile kõigile järgmisteks perioodideks pealehakkamist ja vaimujõudu ideede genereerimiseks. Et ei kaoks Teie huvi ja motivatsioon oma töö vastu, säiliks koostöö lähedaste, tuttavate ja konkurentidega. Sest seeläbi kasvab nii Teie heaolu kui ka edeneb kogu meie piirkond.

Jõudu

Teie
Jaanika Kaljuvee

tegevusplaanide väljapakumine lähiaastateks. Strateegiaprotsessi algatamine on üks Euroopa Kalandusfondi meetme 4.1 (kalanduspiirkondade säästev areng) tegevustest, mis on vältimatu etapp selleks, et jõuda arendustegevuste elluviimiseni ja projektide rahastamiseni nimetatud meetme raames Võrtsjärve kalanduspiirkonnas.

Strateegia protsessi algatamisele on eelnenud mitmed olulised sammud, mis näitavad, et piirkonna kaluritel, mittetulundusühingutel, sihtasutustel, kohalikel omavalitsustel ja turismiettevõtjatel on huvi Võrtsjärve kalanduspiirkonna arendamisel koostööd teha. 21.mail 2008 loodi asutamislepinguga Mittetulundusühing Võrtsjärve Kalanduspiirkond, kuhu tänaseks on koondunud juba 33 liiget: 25 kalurit, 1 mtü, 1 sa, 1 turismiettevõtja ja 5 kohalikku omavalitsust. Nimekiri on jätkuvalt avatud ning ootab uusi tegusaid liikmeid. Augustist alates on ametis MTÜ tegevjuht Jaanika Kaljuvee, tema assistent Angela Leiaru ning huvilistele, info- ja abivajajatele on tööpäevadel avatud bürooruumid Valma infokeskuses. Esimese olulise sammuna ühiste ettevõtmiste rajal valmistati augusti lõpuks ette strateegia väljatöötamise tegevuskava taotlus PRIA-le. Positiivne rahastamisotsus oktoobri alguses andis tõuke strateegiaprotsessi algatamiseks ning MTÜ töö käivitamisega seotud tegevuste elluviimiseks (teavitus- ja arendustöö, koolitused jne).

Võrtsjärve kalanduspiirkonna strateegia koostamisel on MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond partneriks Osaühing Gravitass Consult, kes on abiks nii strateegia raames toimuvate seminaride ja koosolekute läbiviimisel kui ka strateegiadokumendi koostamisel. Strateegia valmimise tähtaeg on 31.mai 2009.a.

Oktoobri alguses alustas tööd alusandmete kogumise spetsialist Piret Pungas (TÜ Geograafiainstituut), kelle töö tulemusena valmis ülevaade olemasolevatest andmetest, seotud arengukavadest ja tegevusplaanidest, mis seotud Võrtsjärve kalanduspiirkonna edendamisega. Infot koondati nii olemasolevatest arengudokumentidest, Statistikaameti ja muude ametiasutuste andmebaasidest, kuid küsitleti ka piirkonna kalureid, ettevõtjaid, arendajaid ja kohalike omavalitsuste esindajaid (küsimustikud ja intervjuud). Töö tegemise käigus selgusid mitmed infotühimikud, mille täitmisel on jätkuvalt piirkonna inimeste abi, ühist arutelu ja otsustamist tarvis, et saaksime reaalsele hetkesituatsioonile ning ühistele kavatsustele

tuginedes tööga edasi minna. Üks oluline läbivaidlemist ja ühist otsust vajav küsimus on näiteks see, kas ja milline sadam (või sadamad) Võrtsjärve ääres on tulevikus tarvis välja arendada selliselt, et see vastaks sadamates osutatavate teenuste üld- ja miinimumnõuetele ning oleks kantud sadamate registrisse. Täna pole Võrtsjärvel ühtki sadamate registrisse kantud sadamat, mis nimetatud nõuetele vastaks ning mille uuendamiseks oleks võimalik EKF meetme 4.1 raames toetust küsida. Samas on antud meetme raames võimalik rahastamist saada, kui tegemist on turistide teenindamiseks mõeldud kalapüügisilla või ujuvkai ehitamisega, veekogu ja kaldaääre puhastamise ja mitmete muude tegevustega. Rahastatavate tegevuste ja abikõlbulike kulude kohta annab ülevaate Põllumajandusministri määrus nr 38 (24.aprill 2008).

Eelpool nimetatud ja ka mitmetel teistel teemadel tuleb juttu Võrtsjärve kalanduspiirkonna strateegia koostamise avaseminaril 30.oktoobril, kus räägitust ja arutatust anname ülevaate juba järgmises infolehes.

Peamine on mõista, et kui Sinu mõtted ja ettepanekud kajastuvad koostatavas strateegias, on lähiaastatel võimalik nende küsimuste ja probleemide lahendamiseks saada rahalist abi nimetatud meetme 4.1 raames ning ka mitmetest teistest programmidest ja fondidest. Kui Sa aga ei pea vajalikuks strateegia koostamise protsessi raames oma panust anda, siis pole hiljem süüdistada kedagi peale iseenda, kui Sinu lahendamist vajav probleem strateegias kajastamist pole leidnud ning seetõttu on keerulisem leida ka rahalisi vahendeid arendustööks või uute ideede elluviimiseks.

Edasiviivaid ideid ja aktiivset osalemist oodates,
Kärt Leppik
Gravitass Consult OÜ
kart@gravitass.ee
5213754
Lisainfo ja teemaga seotud dokumendid, viited:
www.vortskalandus.ee

Põllumajandusministeeriumi strateegia koolitus Viinistus !!

11-12 november korraldab Põllumajandusministeerium (edaspidi PÕM) Viinistus kalanduspiirkondadele strateegia koostamise järjekordse koolituse. Teemaks on väliskeskonna- ja innovatsioonikoolitus. Räägitakse lähemalt piirkonna tulekuvisionide loomisest, strateegilistest valdkondadest ning eesmärkide valimisest. Täiendkoolituse „Kalanduspiirkondade säästev areng“ lektoriteks

on Garri Raagmaa ja Erik Terk. Toimumiskoht on Viinistu Konverentsi ja Kultuurikeskus. Täpsem info koolituse kohta ja päevakava on üleval ka MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkonna kodulehel – www.vortskalandus.ee/uudised. Kõikidel huvilistel palun teada anda endast aadressil angela@vortskalandus.ee või telefonil **+372 55 53 29 82** hiljemalt 2.novembriks.

Muutub kalastuskaardi taotlemise aeg !!

Sellest aastast hakatakse kalastuskaardi taotlusi vastu võtma püügiaastale eelneva aasta detsembrikuu esimesest tööpäevast. Seega saab 2009. aasta taotlusi estama hakata selle aasta 1. detsembrist.

Keskonnateenistustes hakkab taotlusi vastuvõtma detsembrikuu esimesest tööpäevast kella 8.00 alates. Internetis saab taotlusi esitada aga juba keskööst alates – aadressil <http://kala.envir.ee>.

Kui varem võis taotlust esitada ka vabas vormis, siis alates selle aasta augustist hakati kõikides maakondades kasutama kalastuskaartide taotluse vormi. Vastavad blanketid on olemas keskkonnateenistustes ning neid võib alla laadida ka internetist aadressilt – www.kalastusinfo.ee.

Meeldetuletuseks kõigile, et teise isiku nimel taotluse esitamiseks või teisele isikule väljastatud loa kättesaamiseks peab olema vastav volikir.

Kalepurjekas Paula 3. sünnipäev ja Paadimeistri paadikuuri avamine

Pildil: „Paula“ sünnipäeva tort

Täpselt kolm aastat tagasi katsus „Paula“ esimest korda vett, tema purjeis puhus esimest korda tuul ja esimest korda purjetasid temaga kapten Marko ja bootsman Ants. Kolm aastat tagasi – 17. septembril 2005 lasti Valma külas Võrtsjärve lainetele kalepurjekas, millele anti nimeks Paula.

Selle aasta 17.septembri õhtupoolikul kõlas Paadimeistril vana laevakella löök, mis avas järvepurjekate sünnikodu. Paadimeistril asuv paadikuur valmis EASi toel projekti „Võrtsjärve paadiehitustavade taaselustamine“ käigus.

Pildil: Vana paadikell

Kutsutud olid kõik huvilised. Kohal käisid nii Lodjalised Tartust, SA Tartumaa Turism, Võrtsjärve SA, ajaleht Sakala ajakirjanik Jüri E. Kukk, kui ka paljud MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond liikmed lisaks muudele külalistele.

Pidu oli tore, Pootsman ja Kapten pakkusid külalistele erinevaid kalaroogasid ja muid paremaid palu. Külalised kiitsid maitavat angerjasuppi ja kuulasid ans. „Vennakese“ poolt kuulata pakutavaid meremeeste laule.

Kingituste skaala ulatus magusast „Paula“ tordist – männipuust külje kaarte ja tööriista kastideni. Meeskond tänab kõiki külalisi, kes kaugelt kingitustega kohale tulid ja loodavad peatselt uuesti kohtuda.

Võrtsjärve vett uuritakse automaatjaama abil

Paljudele seni veidi salapärase või hämara seletusega nähtustele saab nüüd vastust otsida uue vaatlusseadme abil. Võrtsjärve vett seirav pisike seadeldis annab teadlastele võimaluse järve hingeelu paremini tundma õppida. Tänavu juuni lõpust töötab Võrtsjärvel multifunktsionaalne monitooringuaparaat, mis etteantud aja tagant mõõdab automaatselt järve vee omadusi. Vette paigaldatud spektromeeter mõõdab valguse neeldumist vees ja arvutab seadmesse sisestatud valemite abil selle kaudu orgaanilise süsiniku (TOC), lahustunud orgaanilise süsiniku (DOC ja nitraatide (NO₃) kontsentratsiooni. Samuti mõõdab seade vee hägusust ja temperatuuri. Aparaat on paigutatud veekokku horisontaalasendis ligi 1 meetri

sügavusele. Esimesel kahel nädalal mõõtis seade järve vee erinevaid näitajaid iga kümne minuti tagant, kuid kuna määratletud näitajad olid perioodi vältel väga vähe muutunud, siis nüüd salvestab seade infot iga 30 minuti tagant. Seadmele on külge ehitatud ka automaatne puhastaja, mis teatud mõõtmiste vahemiku tagant puhastab suruõhuga mõõteelementide klaaspindasid. Seade puhastab ennast iga 16. mõõtmise tagant. Sensor soetati Võrtsjärvele Rootsi Uppsala ülikooli Erkeni laboratooriumi projekti kaudu. Võrtsjärves jälgitakse põhja-, lõuna- ja keskosa. Tänavu mõõdab sensor Võrtsjärve vee näitajaid, kuni jää järve kaanetab. Mõõtmisi jätkatakse taas tuleva aasta kevadel.

Pildil: automaatne veemõõtja

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Viiratsi vald, Valma küla 70121

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Angela Leiaru

angela@vortskalandus.ee

+372 5553 2982